

[והיינו, גם כשהתחילה האומה הישראלית לגדול במצרים], לא הדרת כך, עדיין לא חזרת מדרכך הרעה לזנות עם המצרים.

וגם כאשר אישתדו דדיך, שגדלו לגמרי, שהיו לך שדיים גדולות [והיינו כשגדלה האומה, והגיע לפרק הבגרות], נמי לא הדרת כך. גם אז לא חזרת מהדרך הנלוזה, והמשכת בדבקותך במצרים.

והוינן בה: דבולי עלמא, בין לרבנן בין לרבי מאיר, מיהא, אתחתון לבדו סמכינן לעשותה גדולה.

מנלן שסומכים על התחתון בפני עצמו, ולא צריך גם את הסימן העליון שיופיע?

אמר רב יהודה אמר רב, וכן תנא דבי רבי ישמעאל: אמר קרא [במדבר ה'] "איש או אשה כי יעשו מכל חטאות האדם". השהה הכתוב אשה לאיש לכל עונשין שבתורה. ומכאן גם למדו: מה איש נקבעת גדלותו בסימן אחד, התחתון, שהרי אין לו סימן עליון, אף אשה נקבעת גדלותה בסימן אחד.

ודנה הגמרא: ואימא באשה אכן די בסימן אחד, אך לא דוקא התחתון, אלא נאמר, או האי, התחתון, או האי, העליון, בלבדו.

ומתריצין: לכן הקישן הכתוב זה לזה, ללמדנו שדין האשה הוא כאיש לגמרי: מה איש גדלותו בסימן תחתון ולא עליון. אף אשה בסימן תחתון ולא עליון.

תניא נמי הכי, שרק הסימן התחתון קובע, לפי ששינוי בכרייתא: אמר רבי אליעזר ברבי צדוק: כך היו מפרשין ביבנה, ואמרו: כיון שבא סימן תחתון, שוב אין מושגיחין על סימן עליון אם בא או לא, שהרי היא

העליון לפני התחתון. אלא, על אף שלא מצאו שערות בבדיקת סימן התחתון, ודאי אתי הסימן התחתון, ומנתר הוא דנתר, נשר, ולכן לא מצאוהו בבדיקה.

ומקשה הגמרא: בשלמא לרבי מאיר, הסובר כי יתכן שהעליון יקדים לתחתון, היינו דכתיב [יחזקאל טז] "שדיים נכונו, ושערך צמח", ומשמע מסדר הפסוק שהסימן העליון קודם לתחתון. אלא לרבנן, שאמרו אי אפשר שיבוא העליון לפני התחתון, איפכא מיבעי ליה לומר "שערך צמח, ושדיים נכונו".

ומתריצת הגמרא: הכי קאמר הכתוב: כיון ששדיים נכונו, בידוע ששערך צמח.

ודנה הגמרא: בשלמא לרבי מאיר, היינו דכתיב [ביחזקאל כג] "בעשות ממצרים דדיך, למען שדי נעורידך". שהיו המצרים משחקים וממעכים בדדיך, בעת שהיית קטנה, כדי שיוכלו להתאנף כך לכשתגדלי ותהיי לנערה, כאשר ישתלחו החוצה שערות נעורידך [והיינו "שדי נעורידך", שהוא לשון השלכה, ששערות הנעורים כאילו מושלכים ומשתלחים החוצה, ומופיעים בתור סימני נערות], שלפי רבי מאיר בא סימן העליון לפני התחתון.

אלא לרבנן, איפכא מיבעי ליה לכתוב! ?

הכי קאמר: כיון שבאו דדיך, בידוע שבאו נעורידך!

ואיבעית אימא: מאי שדי [אין הכוונה לשערות המשתלחות, אלא] כולח, כל הפסוק בדדי כתיב [והכוונה ב"שדי" היא לדדים]. והכי קאמר הקב"ה לישראל:

ב-III איכרפו דדיך, כשהתחילו הדדים שלך לגדול